

Protocol Sociale veiligheid

(Omgangsprotocol)

Onnemaheerd 2, 9736 AM, Groningen, tel: 050-5412250

Versie 24-25

Inhoud

Inleiding.....	3
Doelen.....	3
Uitgangspunten.....	3
Werken aan een veilige omgeving.....	4
Kapstokregels.....	4
Specifieke afspraken	4
Vreedzaam	4
Oplossen door (uit) praten.....	5
Lintjes	5
Afkoelplek / uitpraatplek	5
Kletskaarten	6
Rots & water	6
Omgangsregels.....	6
Omgangcultuur team	7
Gewenst gedrag aanleren	8
Grensoverschrijdend / ongewenst gedrag (probleemgedrag)	8
Onmacht.....	8
Onwil	8
Fasenplan	9
Registratie	10
Aanpak pestgedrag	10
De preventieve aanpak om pesten te voorkomen	11
De curatieve aanpak van pesten.....	11
Digitaal pesten	12
Fasegewijze aanpak	12
Bijlage 1: Afsprakenkaart	13

Inleiding

We dagen onze kinderen uit hun talenten te ontplooiën binnen de veilige omgeving van ons kindcentrum en mede-eigenaarschap te ontwikkelen. We bieden bezielend en kwalitatief hoogstaand onderwijs en opvang. We zijn verbonden met en betrokken bij onze kinderen, hun ouders, onze medewerkers en de wijk waarin het kindcentrum staat.

“Leren voor het leven!”

Wij vinden het belangrijk om in ons kindcentrum een (sociaal) veilige omgeving te creëren voor onze kinderen, ouders en medewerkers. Een ‘veilig kindcentrum’ is een belangrijke voorwaarde voor kinderen om te kunnen leren en spelen en voor de medewerkers om te kunnen functioneren.

Doelen

- Kinderen voelen zich veilig in het kindcentrum (sociaal, psychisch en fysiek);
- Voor kinderen, ouders en medewerkers zijn de verwachtingen t.a.v. gedrag duidelijk.
- Kinderen, ouders en medewerkers weten wat ze kunnen doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

Uitgangspunten

- De visie en levenshouding van Vreedzaam vormen het uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid. We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en kinderen zorgen voor een veilig kindcentrum.
- Het kindcentrum is bedoeld om te leren en te spelen. Wij willen een kindcentrum zijn waar alle kinderen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. We bevorderen de sociale veiligheid en proberen ongewenst gedrag, zoals pesten, te voorkomen.
- Vreedzaam is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het programma helpt ons kindcentrum een gemeenschap te vormen waarin we kinderen actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, hun omgeving en voor de samenleving.

Werken aan een veilige omgeving

Wij vinden het belangrijk dat kinderen, hun ouders en medewerkers zich welkom en gewaardeerd voelen. Samen zijn we verantwoordelijk! Dit is mogelijk door met een open houding met elkaar om te gaan, door elkaar te groeten, door interesse voor elkaar te tonen en door echt naar elkaar te luisteren. We hebben oog voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen en het respectvol met elkaar omgaan. Daarnaast wordt veiligheid gecreëerd door heldere verwachtingen en het structureren van de speel- leeromgeving. Om dat te bereiken werken we met Kapstokregels, Vreedzaam en Rots & water.

Kapstokregels

De drie kapstokregels zijn de primaire regels in ons kindcentrum. Alle andere kindcentrum- en groepsregels worden als het ware “aan deze kapstok opgehangen”.

- Voor groot en klein zullen we aardig zijn;
- Van wie de spullen ook zijn, we zullen er voorzichtig mee zijn;
- In ons IKC is te merken dat we rustig spelen en werken.

Specifieke afspraken

Voor binnen en buiten het kindcentrum hebben we een aantal specifieke afspraken gemaakt die gekoppeld zijn aan gewenst gedrag in een bepaalde ruimte. Deze worden volgens een jaarplanning aangeboden en aangeleerd. Deze specifieke afspraken zijn gekoppeld aan de kapstoregels en hangen zichtbaar in het pand.

Er zijn specifieke afspraken die gaan over:

- Van buiten naar binnen
- Goed gedrag op het plein
- Goed gedrag op de gang
- Goed gedrag in de kleedkamer
- Goed gedrag in het gymlokaal
- Goed gedrag tijdens vieringen

Vreedzaam

Vreedzaam is een compleet programma voor basisscholen / kindcentra voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en het kindcentrum als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen.

Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

Vreedzaam wil kinderen opvoeden tot verantwoordelijke en actieve leden van de gemeenschap. Daartoe beschouwen we de klas en het kindcentrum als oefenplaats. Kinderen leren dat zij deel uitmaken van de gemeenschap die de klas en het kindcentrum vormt en leren daar een bijdrage aan te leveren. Ze leren oog en oor te hebben voor anderen, zich verantwoordelijk te voelen voor het algemeen belang: initiatiefrijk, zorgzaam en betrokken.

Uitgangspunten

In de pedagogische visie van Vreedzaam staat een aantal uitgangspunten centraal:

- het constructief oplossen van conflicten met behulp van mediatie;
- het creëren van een positieve sociale en morele norm
- het bevorderen van sociale verbondenheid en gemeenschapszin.

Dit is de basis voor het creëren van rust in de klas, het stimuleren van sociale veiligheid en een prettig pedagogisch klimaat. Medewerkers, directie, ouders en kinderen leren op een respectvolle manier met elkaar om te gaan. We starten het schooljaar met de gouden weken waarin elke groep groepsgeïmproviseerde afspraken maakt met als basis de kapstokregels. Na de kerstvakantie tijdens de zogenoemde zilveren weken wordt er weer specifiek ingestoken op de groepsvorming en worden deze regels in overleg met de kinderen eventueel bijgesteld.

Centraal thema: conflictoplossing

Een conflict ontstaat wanneer er tegengestelde belangen, wensen, verwachtingen of doelstellingen zijn tussen personen of groepen. Als conflicten worden opgelost, levert dat vaak iets positiefs op. Soms biedt een conflict de kans om een dieper liggend probleem op te sporen en op te lossen. Ook krijg je door een conflict de gelegenheid om kennis te nemen van een ander gezichtspunt of er ontstaat meer waardering voor elkaar omdat je er samen goed uit bent gekomen.

Om goed te kunnen functioneren is het van belang dat we conflicten oplossen op een constructieve, vreedzame manier. Voor een goed sociaal klimaat zetten wij de volgende middelen in:

Oplossen door (uit) praten

Dat wil zeggen dat we bij het uitpraten luisteren naar beide kanten van het verhaal en geen oordeel hebben en kinderen zelf oplossingen laten bedenken. De oplossing in een bepaalde tijd laten toepassen en dan weer nabespreken of het gelukt is. Omdat kinderen gedrag van ons nadoen, is het van belang dat wij (ouders en medewerkers) het goede voorbeeld geven.

Lintjes

Om in gesprek te gaan over gedrag maken gebruik van lintjes met drie verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken onze kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met het gedrag dat we samen wenselijk vinden.

Afkoelplek / uitpraatplek

Als je boos bent kun je beter eerst afkoelen voordat je in staat bent verder te praten. Daarom hebben we binnen of buiten de klas een afkoelplek. Zodra het kind is 'afgekoeld', gebruikt het de lintjes om in gesprek te gaan.

Kletskaarten

Bij de start van ieder blok krijgen de kinderen ouders van groep 1 t/m 6 een kletskaart mee naar huis, zodat ouders weten aan welke onderwerpen er in de groep gewerkt wordt en er eventueel thuis ook aandacht aan kunnen besteden.

Rots & water

In alle groepen wordt op structurele wijze Rots & Watertraining aangeboden. Drie teamleden van het kindcentrum zijn opgeleid tot Rots & Watertrainer. Rots & Water staat voor sociale competentietraining, een psycho-fysieke didactiek voor kinderen. Dit betekent dat door fysieke oefening en het creëren van een sterke houding fysieke basisvaardigheden worden aangeleerd. Momenten van actie, reflectie en kringgesprekken worden voortdurend met elkaar afgewisseld en worden gecompleteerd door het maken van verwerkingsopdrachten om de overgang naar de dagelijkse praktijk te versterken.

We kiezen bewust voor een brede aanpak, d.w.z. de hele groep volgt deze lessen, omdat je niet alleen verantwoordelijk bent voor je eigen ontwikkeling, maar ook voor het welzijn en een goede sfeer in de hele groep. Voor iedereen is er wat te leren!

"Als je lichaam voelt als een huis, dan voel jij je altijd en overal thuis".

Omgangsregels

Wij willen dat onze kinderen rekening houden met elkaar. Het is belangrijk om na te gaan of de ander zich nog goed voelt bij bepaald gedrag. Andersom geldt ook dat iedereen verantwoordelijk is om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. We helpen elkaar door onze grenzen aan te geven: "Ik vind het vervelend dat je ... doet. Wil je dat anders doen?"

Net zo belangrijk is het dat school en ouders duidelijkheid hebben over de verwachtingen en de aanpak bij grensoverschrijdend gedrag.

Rots versus Water

• Aangespannen spieren• Je eigen weg gaan• Niet laten beïnvloeden• Je kunnen afsluiten bijv. voor negativiteit of groepsdruk	• Ontspannen spieren• Openstaan voor anderen• Samenwerken• Communicatie en verbondenheid staan centraal
Rots	Water

7-12-2014
Rits & Water

Omgangcultuur Oecumenisch kindcentrum Dom Helder Camara

Ik ben open en nieuwsgierig

- Ik neem de tijd en ruimte om elkaar te zien.
- Ik voer constructieve gesprekken en maak hier tijd voor.
- Ik stel open vragen, luister met aandacht en stel mijn oordeel uit.

Ik heb een lerende houding

- Ik bevroeg mijn collega en spreek hem of haar aan.
- Ik geef en organiseer feedback.
- Ik leer zelf van elkaar en met elkaar.

Ik ben veerkrachtig

- Ik heb en geef vertrouwen.
- Ik heb een positieve houding.
- Ik stimuleer een growth mindset, fouten maken mag!
- Ik geef mezelf en de ander de tijd en ruimte om emoties en teleurstellingen te verwerken.
- Ik stimuleer mezelf en de ander om bij een probleem, wendbaar te zijn en op zoek te gaan naar een oplossing.

Ik heb oog voor een ander

- Ik bevroeg mijn collega naar zijn of haar welbevinden.
- Ik geef mijn eigen grenzen aan en respecteer die van de ander.
- Ik laat zien dat emoties er mogen zijn, door ze te benoemen en erover te praten.
- Ik help een ander.
- Ik geef een ander complimenten.

Ik ben verantwoordelijk

- Ik ben me bewust van mijn voorbeeldfunctie.
- Ik leg de boodschap neer waar het hoort.
- Ik ben op tijd.
- Ik hou me aan afspraken.
- Mezelf: Mijn welbevinden en eigen ontwikkeling.
- De groep: we zorgen er samen voor dat de groep een fijne plek is voor iedereen.
- Het kindcentrum: we zorgen er samen voor dat ons kindcentrum een fijne plek is voor iedereen.

Ik ben vriendelijk

- Ik ben mild naar mezelf en de ander.
- Ik geef een ander het vertrouwen dat we ertoe doen en dat we er mogen zijn.
- Ik stel me kwetsbaar op.

Gewenst gedrag aanleren

De gedragsverwachtingen moeten voor iedereen duidelijk en aangeleerd zijn, voordat kinderen aangesproken kunnen worden op hun gedrag. Dat zal grotendeels thuis plaatsvinden en voor een deel ook binnen ons kindcentrum. Via het programma Vreedzaam en Rots & water proberen we de kinderen in eerste instantie een sterke sociale basis te geven. We spreken daarbij allemaal in dezelfde terminologie.

Door in het kindcentrum overal dezelfde regels en afspraken te hanteren is het voor alle betrokkenen duidelijk wat we van elkaar mogen verwachten. Het bijpassende gedrag leren we de kinderen ook aan d.m.v. voordoen, nadoen, herhaling en belonen. We doen dit volgens een jaarrooster waarin de gouden weken, zilveren weken en de kapstokregels worden besproken.

Grensoverschrijdend / ongewenst gedrag (probleemgedrag)

Grensoverschrijdend gedrag is zeer ongewenst en uit zich in klein probleemgedrag en groot probleemgedrag. Het kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek of materieel. Het kan gaan om pesten, agressief gedrag, spullen kapot maken, stelen, discriminatie, seksuele toenadering of intimidatie. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Elke situatie van grensoverschrijdend gedrag staat op zichzelf en is situationeel/contextueel en vraagt een eigen afweging en aanpak. Wat bij het ene kind goed werkt, kan bij een ander kind averechts werken.

Bij grensoverschrijdend gedrag volgen we het fasenplan (zie hieronder). We maken hierbij onderscheid in onmacht en onwil. Daarnaast maken we onderscheid in klein probleemgedrag en groot probleemgedrag.

Onmacht

Kinderen die zich misdragen en dat niet willen, worden ondersteund en leren hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouders van het kind. Het kan zijn dat een kind het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Ook zijn er kinderen met autisme of ADHD of andersoortige diagnoses, die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Dat het dan misgaat is niet erg, dit zijn leermomenten. Ook dan zullen we wel moeten begrenzen. "Ik begrijp waar je gedrag vandaan komt, maar dat past niet binnen ons kindcentrum."

Onwil

Heeft een kind de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk wil gedragen en met niemand rekening wil houden, dan reageren we grens stellend. Ouders worden daarbij betrokken. De mentaliteit van een kind is immers de verantwoordelijkheid van de ouders.

De neiging ontstaat om alle omstandigheden rondom het kind te gaan aanpassen (beter toezicht, spelen met andere kinderen, andere aanpak leerkracht). Wanneer het echter om onwil gaat, heeft aanpassen van de omgeving geen effect.

Fasenplan

Hoe we omgaan met ongewenst gedrag staat stap voor stap beschreven in het fasenplan. Het fasenplan bestaat uit 4 fases. Bij klein probleemgedrag start de procedure bij fase 1. Bij groot probleemgedrag start de procedure bij fase 3 (Zie bijlage 2). Voordat dit proces (in welke fase dan ook) in gang gezet wordt, heeft de medewerker collegiale consultatie gehad binnen het team. Deze vorm van overleg zal zich herhalen bij iedere stap die volgt. Per situatie wordt bepaald in welke fase een kind terecht komt.

Fase 1:

- Een kind wordt aangesproken op zijn/haar gedrag.
De medewerker benoemt het grensoverschrijdende gedrag:
"Ik zie dat", "Ik hoor dat"

En wat het met hem/haar/de klas doet (gevoel):
"Ik merk dat het", "Ik heb last van", "Ik vind het storend dat ..."

• De medewerker vraagt naar de bedoeling van dit gedrag (keuze bieden):
"Is het je bedoeling om ...?" of "Wil je echt ...?"

Nee> "Fijn, hoe gaan we dit de volgende keer anders doen?"
"Wat spreken we samen af?"

Ja> "Meen je dat? (verbazing tonen)
"Blijf je hiermee doorgaan?"

- Bij **Ja**:
De medewerker stapt over naar leiderstaal:
"Kijk me aan", "Ik wil dat je nu ..."

Keus bieden:

Je luistert naar me en laat gewenst gedrag zien of Consequentie van je keus is

- Als het kind ervoor kiest om ongewenst gedrag te laten zien, dan volgt er een consequentie. Zodra er sprake is van een patroon, dan gaan we in overleg met een collega over naar Fase 2.

Fase 2:

- Een kind is met regelmaat storend naar andere kinderen of een medewerker. De medewerker bespreekt het gedrag met het kind.
- Er volgt een 1e afsprakenkaart (zie bijlage 3). De medewerker, ouders en het kind bespreken de situatie en vullen deze kaart in. De afsprakenkaart wordt opgenomen in het kinddossier (ESIS).
- Ouders, kind en medewerker zetten een handtekening voor gezien.

- Hierna volgt een periode van 2 á 4 weken waarin het kind werkt aan zijn/haar gedrag. Na de afgesproken periode volgt er een evaluatiemoment met het kind, de medewerker en ouders.
- Zowel de afsprakenkaart als de evaluatie worden genoteerd in het kinddossier (ESIS).
- De directie en de intern begeleider zijn op de hoogte van dit proces.

Fase 3:

- Bij groot probleemgedrag start de aanpak bij fase 3 of wanneer klein probleemgedrag onveranderd blijft.
- Wanneer gedrag onveranderd blijft, is er sprake van een patroon. De medewerker gebruikt de afsprakenkaart.
- Samen met de ouders, het kind en de directie maakt de medewerker weer een afspraak hoe het gedrag verbeterd kan worden. Dit wordt ingevuld op de 2e afsprakenkaart waarop ook de evaluatiedatum (2 weken na het uitdelen van de kaart) wordt vastgesteld. Ook deze kaart wordt toegevoegd aan het kinddossier (ESIS).
- Bij het evaluatiemoment zijn de volgende partijen betrokken: het kind, de ouders, de medewerker en de directie. Er wordt besloten of de fase wordt afgesloten of verlengd.
- Blijkt uit de evaluatie dat het gedrag niet is verbeterd, dan kan de directie besluiten tot een officiële waarschuwing of de directie verzoekt de bestuurder van de VCOG het betreffende kind te schorsen.

Fase 4:

- De schorsing is een feit en er moeten nieuwe afspraken gemaakt worden. De medewerker vult met de directie, de ouders en het kind opnieuw een afsprakenkaart in voor 2 weken om het gedrag te verbeteren. Alle betrokken partijen ondertekenen dit.
- Als het gedrag na de schorsing in de afgesproken periode niet verbetert, zal de directie de afweging maken een verzoek in te dienen bij de bestuurder om nogmaals te schorsen of over te gaan tot verwijdering. De directie zal dit delen met de betrokken ouders.
- De directie heeft contact met de leerplichtambtenaar van de gemeente en het bestuur.

Registratie

Van de ondertekende afsprakenkaart wordt een scan gemaakt en in ESIS in het leerling dossier geplaatst. Soort registratie: Afspraak, Onderwerp: Gedrag.

Aanpak pestgedrag

Pesten vindt overal plaats. Helaas behoort pesten tot gedrag dat door alle tijden en overal op de wereld is terug te vinden.

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

- een negatieve intentie, bedoeld om een ander kind leed te berokkenen;
- herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer kinderen;
- verschil in macht tussen pester en gepeste.

We maken onderscheid tussen pesten en plagen. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen hetzelfde kind gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten.

We leren kinderen ook het onderscheid tussen pesten en een conflict. Een conflict is een verschil van mening of van belang (A wil dit en B wil dat). Soms onttaardt een conflict in een ruzie, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

De preventieve aanpak om pesten te voorkomen

Pesten wordt gevoed in een cultuur die gekenmerkt wordt door competitie en individualisme. Vreedzaam biedt een tegenwicht. Het programma helpt de klas en het kindcentrum een positieve en sociale gemeenschap te zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap. In het programma wordt ingegaan op de spanning tussen het recht hebben om jezelf te zijn, maar ook de plicht om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht ook heeft. In de lessen wordt expliciet ingegaan op pesten, plagen en wat dan te doen. Zorg voor elkaar staat centraal. Met het programma Vreedzaam ontstaat een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie, een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Als er toch gepest wordt grijpen we snel in.

We zijn alert op plaagsituaties in en rond het kindcentrum. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan makkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 aandacht aan. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we het geplaagde kind om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Soms schakelen we een buddy in: een klasgenoot die het geplaagde kind helpt er een einde aan te maken. Ook kunnen we de mediators vragen te helpen.

De curatieve aanpak van pesten

Hoewel het programma Vreedzaam veel doet aan preventie van pesten, zal er altijd af en toe een pestsituatie voorkomen. In dat geval is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of aan de preventieve kant nog wel voldoende kwalitatief wordt uitgevoerd. Hoe is de veiligheid in de groep? Is iedereen gericht op het elkaar helpen en ondersteunen? Zijn er subgroepen? Worden de leiders juist gevraagd zich verantwoordelijk te maken voor positieve taken en verantwoordelijkheden? Etc. Met de groep wordt in de lessen besproken hoe kinderen elkaar kunnen helpen. Met name populaire kinderen kunnen belangrijk zijn als 'verdedigers'.

Als er meer nodig is hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van Vreedzaam: de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA). Deze aanpak is ontleend van de No-blame aanpak. Deze steungroepaanpak wordt bij de meeste anti-pest programma's ingezet. De No Blame methode wordt inmiddels met succes en op steeds grotere schaal, toegepast in Engeland, Zwitserland, Nieuw Zeeland en verschillende Zuid Amerikaanse landen. De aanpak is proefondervindelijk zeer effectief gebleken. Sommige onderzoeken in Engeland noemen succespercentages van 90% (Smith, e.a. 2003). De aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of IB-er) en kinderen. Eerst met het gepeste kind alleen. Vervolgens met een zorgvuldig met het gepeste kind, samengestelde groep kinderen, inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen. Belangrijke elementen van de

aanpak zijn: geen schuld, verwijten of straf, we moedigen empathie aan, we maken iedereen verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht, en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen.

In deze aanpak worden meestal de volgende stappen onderscheiden:

1. **Gesprek met het gepeste kind.** De leerkracht (of een ander teamlid van het kindcentrum) praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil, en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zijn zo'n 5 tot 8 klasgenoten, waaronder kinderen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst ook een verdeling van jongens en meisjes.
2. **Gesprek met de steungroep.** Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig. In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste klasgenoot te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.
3. **Tweede gesprek met de gepeste.** Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.
4. **Tweede gesprek met de steungroep.** Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.

Soms moet deze cyclus nog een of meerdere keren herhaald worden om er voor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert. Bovenstaande aanpak is door de makers van Vreedzaam uitgewerkt in een uitgebreid gespreksprotocol. Soms vraagt een school of kindcentrum de trainers van Vreedzaam om deze gesprekken te voeren. Dit kan in aanwezigheid van een teamlid van de school, die daarmee de methodiek kan meemaken.

Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een andere vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich mee brengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media. Het programma bevat lessen die helpen om duidelijke afspraken te maken over digitaal pesten en op een 'sociale' manier online communiceren. De lessen helpen bij het kiezen van afspraken: 'Zo doen we dat hier met sociale media!' In essentie is de aanpak bij online-pesten hetzelfde als bij niet online-pesten. In de lessen van Vreedzaam besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.

Fasegewijze aanpak

Vreedzaam propageert een fasegewijze aanpak. Hiervóór las u daarover. Om het kindcentrum een veilige plaats voor kinderen te laten zijn, is het nodig bij de aanpak van pesten en ander grensoverschrijdend gedrag, helder te zijn in alle stappen die in principe gezet kunnen worden.

Afsprakenkaart IKC Dom Helder Camara

Datum:

Vandaag is in fase 2 3 4 terechtgekomen.

Wat is er gebeurd?

Plaats	Klein probleemgedrag	Groot probleemgedrag
- o klaslokaal - o schoolplein - o fietsenrek - o gang/hal - o gymzaal - o kleedkamer - o speellokaal - o toilet - o leerplein - o anders, nl:	- o onacceptabel taalgebruik - o uitschelden - o liegen/ bedrog/ spieken - o obscene gebaren - o ruzie - o plagen - o ongehoorzaam/ tegendraads - o moedwillig verstoren van activiteit - o misbruik van materiaal - o onacceptabel gebruik digitale middelen - o anders, nl:	- o leerkracht uitschelden - o agressief gedrag richting de leerkracht - o verbale agressie (dreigen) - o pesten - o vechten - o fysieke agressie - o ongeoorloofd verblijf buiten schoolterrein - o spelen met vuur - o materiële vernieling/ vandalisme - o diefstal - o seksuele intimidatie - o anders, nl:
Maatregelen: - o gesprek - o verlies van privilege - o time out/ afzonderen - o nablijven/ tijd inhalen - o nablijven wegens uitschelden of agressief gedrag richting de leerkracht: bovenbouw 3x 1 uur, onderbouw 3x 45 minuten. - o wegsturen naar: - o herstellen schade - o taak doen/ schrijfstraf - o contact met ouder/ verzorger - o schorsing - o officiële waarschuwing / inlichten directie - o anders, nl:		

Korte omschrijving:

.....

.....

.....

Voor de komende periode maken we de volgende afspraken:

.....

.....

.....

.....

Datum:

Ondertekenen

Kind	Medewerker	Ouders/ verzorgers	Directie

Evaluatie

.....

.....

.....

.....

Besluit:

.....

.....

.....

.....